

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Bona Clericorum capta ad tuendam jurisdictionem regiam, ex Ivone, è Capitularibus Caroli Calvi, Hincmaro, & Philippo quarto. Principes nostri non usi sunt expulsione à sede, quæ erat pœna à ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

resistendo, & cum ea moderatione quam superiori quaestione, ubi de iniquis & Ecclesie perniciosissis dispensationibus, assignavimus.

CAPVT XVIII.

Synopsis.

I. Si Episcopi invaderent jurisdictionem regiam, prohibitionibus & multis tuebantur iudices seculares, exemplo Justinii Imperatoris, qui lege coerevit Defensores Ecclesiarum.

II. Bona Clericorum capta ad tuendam jurisdictionem regiam, ex Ivone, & Capitularibus Caroli Calvi, Hincmaro, & Philippo quarto. Principes nostri non nisi sunt expulsi a sede, que erat pona a legibus indicta, quam Constantinus induxit. Suspendio ab officio irrogata a Justiniano, & a Theodosio. Sed hic sequebatur Concilium Ephesinum adversus Joannem Antiochenum. Hispani pellunt regno contumaces Episcopus, & reditibus privant. Modestius se gerunt Galli.

III. Verum a Concilio Lugdunensi ne iudices ecclesiastici cogantur censuras tollere, personis vel bonis capris, aut qui his utuntur, carum usu desistere.

IV. Lex illa recepta olim a Gallis, sed interpretatione adjecta, ita ut locum haberet in vera censura, non autem in ea qua est nulla, quare jura regia violat. Hac interpretatio continetur mandatis Philippi IV. perlatis ad Pontificem per Episcopos legatos Regis, in causa Capituli Carnotensis. Bona capiuntur, non propter censuras praesens, sed propter invasam jurisdictionem. Baillivus Carnotensis de juribus regis se responsurum caeter in curia Regis, de spiriuali coram iudice competenti.

V. Ea interpretatio locum semper habuit in Gallia, statim post Concilium Lugdunense. Verum tamen lege Philippi IV. ne domus diruerentur, ut antea fiebat. Bona capi solita, post Concilium Lugdunense docent Durandus Episcopus Mimatensis & Guillelmus de Nogareto.

I. **Q**UAE hucusque diximus observata sunt, si a Romana curia juribus regis injuria fieret. Quando autem ab Episcopis regi in detrimentum secularis jurisdictionis aliquid tentari contingebat, regij magistratus regiam jurisdictionem tuebantur prohibitionibus decretis adversus Clericos; & deinde si contra niterentur Episcopi aut eorum Vicarij, & jurisdictionem quoque suam censuris defenderent, pœnale iudicium adhibebant, scilicet pignorum capionem, & multarum exactionem, donec ab invasione cessatum esset. Hac ratione compefcuit olim Defensores Ecclesiarum Iustinus Imperator, constitutione lata, qua illos monet ut ab insinuatione testamentorum abstinant, qua soli Magistro census in urbe regia competebat, pœna quinquaginta librarum auri temeratoribus legis indicta. Defensorum Ecclesie munus Clericis ab Episcopo conferebatur, ut patet è canone 11. Concilij Chalcedonensis; qui longè dif-

ferunt à Defensoribus Ecclesiarum, quos ab Imperatore petendos decrevit Concilium Africanum, ad tuendos patrocinio suo pauperes. de quibus alibi à nobis dicitur.

II. Hujus bonorum capionis exemplum peti potest ex Ivone, qui refert contentionem qua orta erat inter Regem Ludovicum VI. & Belvacensem Clerum, ob accusacionem adversus Canonicum illius Ecclesie institutam. Hinc privilegio personæ, Belvacensis Ecclesia Clerici cognitionem ad se trahebat; inde, facti conditione curia Regis iudicium sibi asseribat. Consultus Ivo à Belvacensibus respondit, si audientia regalis curiæ respueretur, Regem offendi; ceterum eorum desiderium jure niti. Attamen obstitendi pertinaciter consilium non prœbuit; quia nesciebat an parati essent ad ea incommoda ferenda qua hanc contumaciam sequebantur; quorum ille descriptionem his verbis instituit: Si autem sciremus

no etiam temeraria hic profertur sententia frivola quinquaginta librarum auri.

Ivo epist. 137.

vos esse paratos ut cum gaudio tolerare possitis ruinas domorum, exterminaciones corporum, rapinas bonorum vestrorum, possimus vos exhortari ut sequeremini consilium Susannæ, que magis elegit in manus hominum incidere quam Dei legem derelinquere. Sed quia in donis spiriualibus consilium & fortitudo conjuncta sunt, consilium aliud nisi quod patientia vestra tolerare possit, dare non audemus, quia qualis vestra sit fortitudo ignoramus. Vidimus superius, ex Capitularibus Caroli Calvi, decimas interverfas, si præceptis regis non obtemperaretur; & ex Hincmaro, bonis suis exturbatos Episcopos, si Regis jurisdictionem auctoritate ecclesiastica infringere vellent. Quod obtinebat adhuc seculo Ivonis, id est, circa annum

Ivo epist. 171.

MCXV, ut patet ex hac epistola, & ex altera ejusdem auctoris superius laudata. Quæ consuetudo edicto Philippi IV. firmata, ad hæc usque tempora perduravit. Alienam à temporibus suis & ab ecclesiasticæ disciplinæ reverentia Principes nostri existimarunt pœnam illam qua contumacibus Episcopis irrogata est aliquando ab Imperatoribus Romanis, nempe expulsio à sede, & suspensio ab executione officij, ut ex Iustiniano superius ostendimus. Quod ille non invexerat in Ecclesiam, sed à decessoribus suis hauserat; quorum constitutiones, expulsionum, exilij, & multarum comminationibus Clericos frequentissimè terrent. Quibus Constantinus prævisse videtur, qui epistolæ qua Episcopos ad Concilium Tyrium evocat, has minas inserit: *Quod si quis, sicut minime suspicor, nostrum mandatum etiam jam callidè rejicere studens, recuset ad Concilium adventare, hinc à nobis aliquis mittetur qui eum regio mandato de dignitate sua dejiciat, doceatque non*

Apud Theodoret. lib. 1. c. 19. Si in Concilio non fuerit, Galatas, & 2. pœna dicitur, & 201. multas pœnas dicitur. Et 117. Concilio non advenit, & dicitur.

L. Confite. C. de iudic. Defensores Ecclesiarum, quos iustissimum iurisdictionem regiam tuebantur. Insuper, & pœna multarum exactionem, donec ab invasione cessatum esset. Hac ratione compefcuit olim Defensores Ecclesiarum Iustinus Imperator, constitutione lata, qua illos monet ut ab insinuatione testamentorum abstinant, qua soli Magistro census in urbe regia competebat, pœna quinquaginta librarum auri temeratoribus legis indicta. Defensorum Ecclesie munus Clericis ab Episcopo conferebatur, ut patet è canone 11. Concilij Chalcedonensis; qui longè dif-

decere quæpiam decisionibus Imperatoris pro veritate editis adversari. Quod ad suspensionem attinet; Theodosius Ioannem Antiochenum ad communionem Cyrilli Alexandrini & Concilij Ephesini hortatus, interim donec inter illos pax restituta fuerit, vetat Ioannem ne ullas ordinationes vel depositiones tentet: *μὴ δὲ ἐπιχειρῆσαι ἑτέρας, ἢ χειροτόσασαι, ἢ χειρίας διδοῦναι χειροτονίας, ἀποστολῆς χειροτομία.* Hoc fortasse exemplo Iustinianus sibi licere putavit analem suspensionem à ministerio Episcopis irrogare. Sed attendere debuerat, à Theodosio hanc pœnam Ioanni Antiocheno indictam, quia sententiâ Ephesini Concilij jam antea fuerat adversus Ioannem decreta *ἀσθενίας & ἐξουσίας ἰσχυρῶς* suspensio, donec sententiæ adversus Nestorium lata hæreret. Apud Hispanos obtinet ut Episcopi & Clerici qui mandatis regis non obtemperant, seu ad impediendam tuitionem contra vim iudicum ecclesiasticorum in causâ ecclesiastica latis, sive ad repellendam invasionem quæ fit à Clericis adversus jurisdictionem seculari, aut ob quamcunque aliam graviolem contumaciam, iure civitatis seu *naturalitatis regni* priventur, & statim à regno expellantur, suisque redivitibus spolientur. Non quidem, inquit illi, per modum jurisdictionis ordinariæ, quæ in Clericis Regibus non competit, sed potestate quadam politica & œconomica, ut docent Covarruvias, & Bovadilla, & omnes scriptores Hispani. Minus ergo austerum est remedium quod à Gallis usurpatur, quàm quo Romani Principes utebantur olim, quòve Hispani læsam auctoritatem vindicant, licet remedium nostrum ferro causas seu morbos curet potius quàm emplastro.

III. Enimvero quia quod iure niti poterat in quibusdam speciebus, ut plurimum in contemptum apertum jurisdictionis ecclesiasticæ & excommunicationum trahebatur à Principibus & eorum magistratibus, Concilium Lugdunense has bonorum capiones & personarum vexationes aliquando trucidatarum ob latas censuras sub pœna excommunicationis inhibuit. Relatum est decretum in collectione libri sexti Decretalium, sed majoris momenti apud nostros esse debet, quod in urbe Lugdunensi præsentate Gregorio X, Philippo III. Rege Francorum, Rodulpho Imperatore Occidentis, & Michaële Palæologo Constantinopolitano, Episcoporum omnium suffragiis latum est anno millesimo ducentesimo tertuagesimo quarto: *Quicumque pro eo quod in Reges, Principes, Barones, Nobiles, Ballivos, vel quoslibet*

ministros eorum, aut quoscunque alios excommunicationis, suspensionis, seu interdicti sententia fuerit promulgata, licentiam alicui dederint occidendi, capiendi, seu aliis in personis aut bonis suis vel suorum gravandi eos qui tales sententias protulerunt, sive quorum sunt occasione prolata, vel easdem sententias observantes, seu taliter excommunicationis communicare nolentes, nisi licentiam ipsam re integra revocaverint, vel si ad bonorum captionem occasione ipsius licentia sit processum, nisi bona ipsa sint infra octo dierum spatium restituta, aut satisfactio pro ipsis impensa, in excommunicationis sententiam incidant ipso facto. Infra: *Qui autem in eadem sententia permanserint duorum mensium spatio, extunc ab ea non possint nisi per sedem apostolicam absolutionis beneficium obtinere.*

IV. Aliquis forte suspicabitur, nec injuriâ, constitutionem istam in regno receptam non fuisse, cum ulum contrarium saltem in capiendis bonis viguisse constet, etiam post illud decretum. Sed nolo exceptione illa constitutionem sanctissimam repellere, cum majorum nostrorum reverentia consecratam fuisse videam. Illam solam interpretatione juverunt, ne jura regia violaret. Voluerunt itaque decretum quoad illas censuras vel excommunicationes locum habere quæ nullæ non essent. Si enim aut quia à iudice non competente lata, aut alio manifesto vitio nulla essent, cum excommunicationum vires neque nomen obtinerent, non existimantur in iis speciebus decreto Concilij Lugdunensis magistratus regios deterrandos esse ab asserenda jurisdictione regia, si opus esset. Deinde bona capi dixerunt, non præcisè ut rescindatur excommunicatio, sed ut ab injuria regis auctoritati facta cesset; unde per consequentiam excommunicatio dissolvatur. Hanc interpretationem accepto ferre debemus veteri cuidam chartæ à Tabulario Camera Parisiensis petita: qua mandata continentur à Rege Francorum Philippo IV. Archiepiscopo Senonensi & Episcopo Antissiodorensi data, quando iis Legatis ad Pontificem Romanum usus est, ante annum millesimum tercentesimum, hac occasione. Capitulum Carnotense interdicto & excommunicatione in ministros regios sævierat, quod ab Advocatis Capituli, hominibus læcis, tributa ceteris etiam civibus indicta exigentur, eo prætextu, quod privilegio antiquo ab iis dependendis excusarentur; quamvis decem tantum Advocatis immunitate concessa, Capitulum Advocatorum numerum auxisset. Statim à Conservatoribus privilegij ab apostolica fede Regibus indulti ne terræ domanij regij interdicto subjiciantur, mo-

Theol. ep. ad
Ioan. Antioch.

Concil. Ephes. par.
te 1. Act. v.

Covarr. pract.
quæ l. c. 11.
Bo vadilla l. 1. po.
lit. c. 18. n. 61.

C. Quicumque.
21. De sentent. ex-
com. in 6.

E Regis Com.
de Camp. 10.
111.